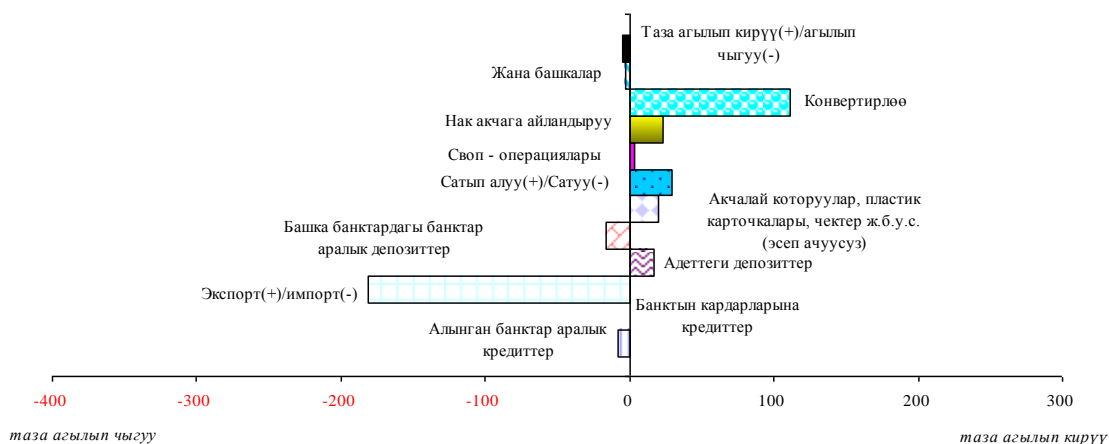

Валюта рыногу (2014-жылдын январь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

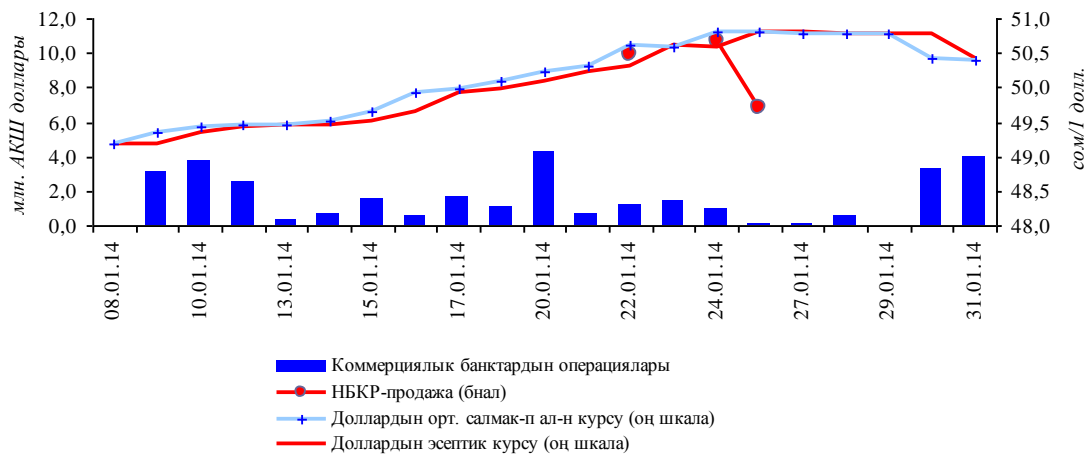

Январь айында жогорулоо тенденциясын улай, банктар аралык валюта рыногунда нак эмес валюталарды сатып алуу – сатуу көлөмүнүн айлык көрсөткүчүнүн өсүшүнүн алкагында болуп өткөн америка валютасынын алмашуу курсунун бир АКШ доллары үчүн - 49,2470 сомдон 50,4158 сомго чейин көбөйүүсү байкалган (2013-жылдын январь айында курс өткөн айга салыштырмалуу 0,8 пайызга жогорулаган). Эсептик курстун жогорулашынын негизги этабы кароого алынып жаткан мезгилдин экинчи жарымына туура келген. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата жогорку суроо-талапка колдоо өлкөгө акча которуулар системасы боюнча келип түшкөн каражаттардын, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылган (1-график).

Кароого алынып жаткан мезгил аралыгында чет өлкө валютасын сатып алуу – сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 24,8 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен, 32,1 пайызга төмөндөгөн. Аталган рыноктун бардык сегменттеринде ишкердик жигердүүлүгүнүн төмөндөөсү себеп болгон. Коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү 34,4 пайызга, сандык мааниде 2,9 млрд. сомго чейин төмөндөгөн. Мындан тышкары, алмашуу бюролорунун нак операциялар көлөмү 3,3 млрд. сомго чейин төмөндөгөн, бул өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнөн 22,0 пайызга төмөн. Коммерциялык банктардын нак операцияларынын көлөмү 33,3 пайызга төмөндөө менен, 18,5 млрд. сомго чейин төмөндөгөн.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 59,2 млн. АКШ долларына (-20,2 пайызга) чейин төмөндөгөн. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк, 27,4 млн. АКШ доллар суммасына чет өлкө валютасын нак эмес түрдө сатуу боюнча, ошондой эле экономикадагы нак акчалардын деңгээлин турукташтыруу максатында – 100,0 миң АКШ доллар нак түрдө интервенцияларды жүргүзгөн (2013-жылдын тиешелүү мезгил ичинде интервенциялар жүргүзүлгөн эмес). (2-график).

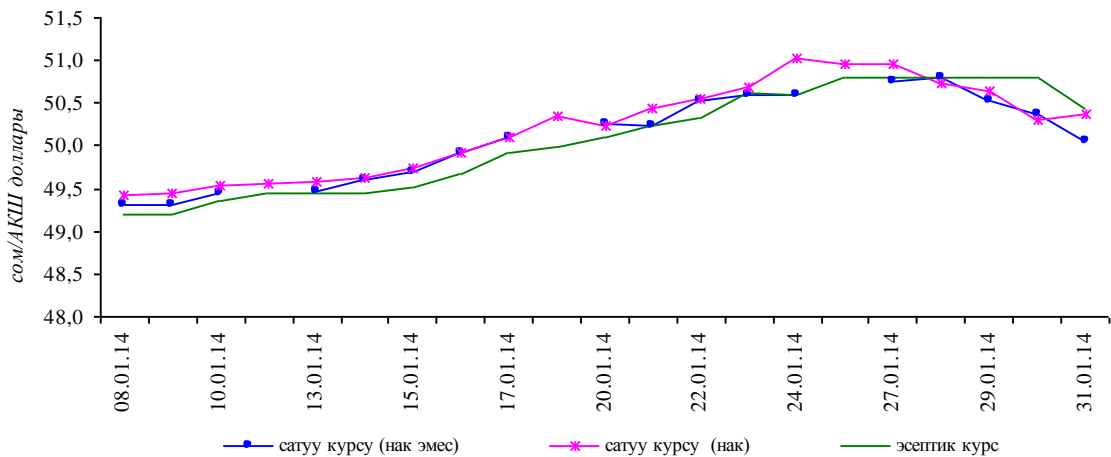
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

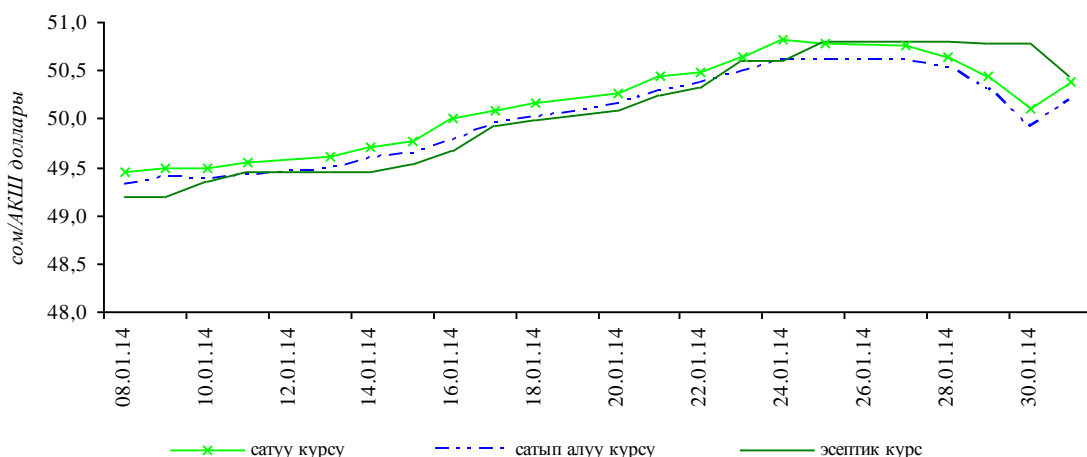
Кароого алынып жаткан мезгил аралыгында Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө АКШ доллары, евро, орус рубли жана казак теңгеси боюнча операциялардын көлөмүнүн төмөндөөсү байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөндөгүчө бөлүштүрүлгөн: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы 1,3 пайыздык пунктка, 61,7 пайызга чейин көбөйгөн; орус рублинде 0,3 пайыздык пунктка, 31,0 пайызга чейин жогорулаган. Казак теңгесиндеги операциялардын үлүшү ай ичинде 2,2 пайыздык пунктка төмөндөө менен 4,2 пайызды, ал эми евро валютасында 3,0 пайызды (+0,7 пайыздык пунктту) түзгөн.

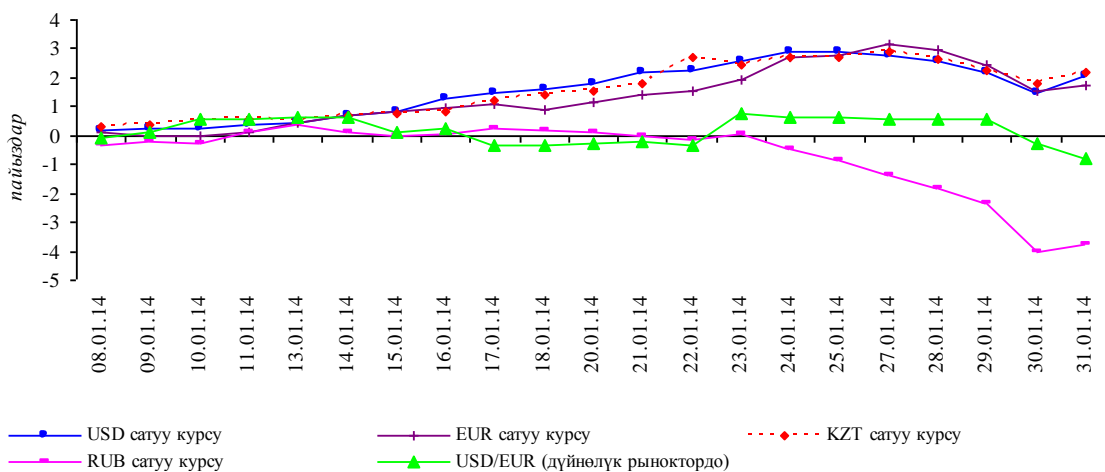
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюрлорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюрлордун	
			Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
2013	01	22 335,6	3 330,8	14,9	15 850,9	71,0	3 153,8	14,1
	02	21 941,7	3 886,7	17,7	14 684,9	66,9	3 370,1	15,4
	03	23 135,9	4 960,9	21,4	14 642,8	63,3	3 532,2	15,3
	04	28 218,6	4 969,0	17,6	19 157,7	67,9	4 092,0	14,5
	05	26 955,3	5 200,4	19,3	18 183,9	67,5	3 570,9	13,3
	06	28 266,2	4 678,1	16,6	19 944,9	70,6	3 643,2	12,9
	07	37 930,0	5 752,4	15,2	27 754,2	73,2	4 423,4	11,7
	08	38 826,0	6 616,9	17,0	28 199,8	72,6	4 009,3	10,3
	09	39 130,5	6 104,3	15,6	29 125,7	74,4	3 900,5	10,0
	10	42 897,0	7 102,4	16,6	31 612,2	73,7	4 182,4	9,8
	11	33 607,6	4 884,3	16,6	24 675,1	73,4	4 048,2	12,1
	12	36 538,7	4 492,4	14,5	27 766,9	76,0	4 279,3	11,7
2014	01	24 803,9	2 945,5	12,3	18 519,1	74,7	3 339,2	13,5

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары			Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2013	01	22 335,6	13 317,6	59,6	763,0	3,4	6 716,9	30,1	1 532,3	6,9	5,8	0,0
	02	21 941,7	13 266,5	60,5	778,9	3,6	6 338,3	28,9	1 551,9	7,1	6,1	0,0
	03	23 135,9	14 183,3	61,3	840,9	3,6	5 893,0	25,5	2 210,0	9,6	8,7	0,0
	04	28 218,6	17 043,6	60,4	954,3	3,4	7 487,5	26,5	2 722,6	9,6	10,6	0,0
	05	26 955,3	15 437,5	57,3	889,9	3,3	7 674,7	28,5	2 942,7	10,9	10,3	0,0
	06	28 266,2	16 175,0	57,2	961,9	3,4	8 522,8	30,2	2 597,1	9,2	9,5	0,0
	07	37 930,0	22 098,6	58,3	1 035,7	2,7	11 164,6	29,4	3 615,8	9,5	15,5	0,0
	08	38 826,0	22 692,5	58,5	1 210,1	3,1	10 660,6	27,5	4 253,1	11,0	9,7	0,0
	09	39 130,5	23 373,9	59,7	1 091,5	2,8	11 996,7	30,7	2 655,5	6,8	13,0	0,0
	10	42 897,0	25 505,5	59,5	1 594,2	3,7	12 772,4	29,8	3 016,8	7,0	8,2	0,0
	11	33 607,6	20 652,9	61,5	1 017,2	3,0	9 355,4	27,8	2 575,5	7,7	6,7	0,0
	12	36 538,7	22 098,3	60,5	860,5	2,4	11 222,1	30,7	2 348,7	6,4	9,0	0,0
2014	01	24 803,9	15 311,8	61,7	746,4	3,0	7 694,2	31,0	1 044,2	4,2	7,3	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курсүн четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	
2013	01	47,7696	64,5105	1,5909	0,3167	0,8%	3,0%	1,9%	0,7%
	02	47,5676	62,2279	1,5535	0,3162	-0,4%	-3,5%	-2,3%	-0,2%
	03	47,9610	61,4884	1,5430	0,3180	0,8%	-1,2%	-0,7%	0,6%
	04	48,1717	63,0543	1,5412	0,3185	0,4%	2,5%	-0,1%	0,2%
	05	48,2300	62,5230	1,5268	0,3192	0,1%	-0,8%	-0,9%	0,2%
	06	48,6409	63,4543	1,4867	0,3207	0,9%	1,5%	-2,6%	0,5%
	07	48,8745	64,8613	1,4860	0,3192	0,5%	2,2%	0,0%	-0,5%
	08	48,7243	64,5305	1,4655	0,3189	-0,3%	-0,5%	-1,4%	-0,1%
	09	48,6197	65,6731	1,5032	0,3165	-0,2%	1,8%	2,6%	-0,7%
	10	48,5027	66,7809	1,5128	0,3143	-0,2%	1,7%	0,6%	-0,7%
	11	48,9590	66,6234	1,4750	0,3186	0,9%	-0,2%	-2,5%	1,4%
	12	49,2470	67,7048	1,5047	0,3206	0,6%	1,6%	2,0%	0,6%
2014	01	50,4158	68,6613	1,4304	0,3241	2,4%	1,4%	-4,9%	1,1%

4-таблица. Алмашуу бюрлорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чыгуу курсунун четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	
2013	01	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%	0,7%	4,3%	3,6%	1,4%
	02	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,3%	-2,9%	-1,8%	0,0%
	03	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,6%	-1,5%	-1,1%	0,4%
	04	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	2,3%	-0,2%	0,0%
	05	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	-0,4%	-1,0%	0,4%
	06	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	0,5%	1,1%	-2,7%	0,1%
	07	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,8%	1,8%	0,8%	-0,3%
	08	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,4%	-0,1%	-2,9%	-0,4%
	09	0,3%	0,4%	0,6%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	1,7%	4,1%	-0,3%
	10	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,3%	1,6%	0,8%	-0,5%
	11	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,9%	0,0%	-2,2%	0,8%
	12	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,8%	1,0%	0,9%	0,1%
2014	01	0,3%	0,4%	0,7%	0,8%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	2,0%	1,7%	-3,8%	2,2%